

Riksdagens protokoll

2007/08:113

Fredagen den 16 maj

Kl. 09.00 – 10.34

Protokoll
2007/08:113

---

1 § Avsägelse

Talmannen meddelade att *Esabelle Dingizian* (mp) avlagt sig uppdraget som suppleant i justitieutskottet.

Kammaren biföll denna avsägelse.

2 § Anmälan om kompletteringsval till justitieutskottet

Talmannen meddelade att Miljöpartiet de grönas riksdagsgrupp på grund av uppkommen vakans anmält Helena Leander som suppleant i justitieutskottet.

Talmannen förklarade vald till

suppleant i justitieutskottet
Helena Leander (mp)

3 § Anmälan om fördröjda svar på interpellationer

Till riksdagen hade inkommit följande skrivelser:

Interpellation 2007/08:635

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:635 Exporthinder
av Carina Adolfsson Elgestam (s)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 13 juni 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 7 maj 2008

Utrikesdepartementet

Ewa Björling

Interpellation 2007/08:643

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:643 EU och Andinska gemenskapen
av Jacob Johnson (v)

Interpellationen kommer att besvaras fredagen den 13 juni 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 7 maj 2008

Utrikesdepartementet

Ewa Björling

Interpellation 2007/08:646

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:646 Riskkapitalbolag inom äldreomsorgen
av Raimo Pärssinen (s)

Interpellationen kommer att besvaras måndagen den 2 juni 2008.

Skälet till dröjsmålet är redan inbokade engagemang.

Stockholm den 7 maj 2008

Socialdepartementet

Maria Larsson (kd)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

Interpellation 2007/08:649

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:649 Minskade resurser till arbetsmiljöinspektio-
ner

av Raimo Pärssinen (s)

Interpellationen kommer att besvaras tisdagen den 10 juni 2008.

Skälet till dröjsmålet är tjänsteresor.

Stockholm den 8 maj 2008

Arbetsmarknadsdepartementet

Sven Otto Littorin (m)

Enligt uppdrag

Karin Renman

Expeditions- och rättschef

Till riksdagen

Interpellation 2007/08:662 Dopningskontroller utanför idrotten
av Lars Lilja (s)

Interpellationen kommer att besvaras den 2 juni 2008.

Skälet till dröjsmålet är sedan tidigare inbokade engagemang.

Stockholm den 12 maj 2008

Socialdepartementet

Beatrice Ask (m)

Enligt uppdrag

Marianne Jenryd

Expeditions- och rättschef

4 § Svar på interpellation 2007/08:638 om könsneutralt äktenskap

Svar på

interpellationer

Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Hillevi Larsson har frågat mig när propositionen om könsneutrala äktenskap kommer. Hon har också frågat mig om jag kan lova att det inte blir en kompromiss som innebär att man för par där personerna är av samma kön även i fortsättningen använder andra termer än för par där personerna är av olika kön.

Som jag har sagt tidigare så är avsikten att regeringen ska kunna presentera ett förslag under 2008. Lagstiftningsärendet handläggs på normalt sätt. Handläggningstiden är också helt normal för en fråga av så stor betydelse för medborgarna.

Inom Justitiedepartementet pågår arbetet med att ta fram ett underlag med förslag till ställningstaganden. Utöver den viktigaste frågan om könsneutrala äktenskap handlar det också om flera andra mycket viktiga frågor: vilka formerna för att ingå äktenskap ska vara, hur vigselverksamheten bör vara organiserad, hur kontrollen av vigselförrättare ska göras, godkännande av formellt ogiltiga vigslar och internationella aspekter kräver en hel del överväganden. Det är betydelsefullt för många människor hur de här delarna av förslagen utformas, och det gäller att välja lösningar som är väl förankrade i vårt samhälle. Det är också angeläget att säkra kvaliteten i arbetet. I en så här central del av lagstiftningen är det extra viktigt att det inte blir något hastverk.

Frågan om könsneutrala äktenskap handlar om att i lagen använda samma begrepp och regler för alla par, oavsett kön. Utredaren föreslår att termen äktenskap behålls och används för alla par. Han avvisar alternativet att ersätta ordet äktenskap med något annat ord.

Regeringens ställningstagande i denna och övriga frågor kommer givetvis att framgå av den kommande propositionen.

Då Hillevi Larsson, som framställt interpellationen, anmält att hon var förhindrad att närvara vid sammanträdet medgav talmannen att Eva-Lena Jansson i stället fick delta i överläggningen.

Anf. 2 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Jag vill börja med att tacka för svaret å Hillevi Larssons vägnar. Hillevi Larsson har lämnat in interpellationen med anledning av att utredningen föreslog att könsneutrala äktenskap ska införas i Sverige och att ett samkönat par skulle få gifta sig redan från och med den 1 januari 2008. Det datumet är passerat sedan ett par månader. Hillevi Larsson pekar i interpellationen på att det har tagit osedvanligt lång tid.

Herr talman! Regeringen har i vissa avseenden dunkat igenom flera lagförslag utan att ha haft den grundliga beredning som här har pågått. Vi menar att man har antagit viktiga förslag. Vid nedläggningen av Arbetslivsinstitutet, försämringen av a-kassan och försäljningen av statliga bolag med mera har man inte alls haft samma grundliga beredning som man har haft här. Trots det har man ändå kunnat lägga fram en proposition till riksdagen. Det har Hillevi Larsson försökt att peka på i sin interpellation.

Det är på väg en proposition om likabehandling där man tar upp olika diskrimineringsgrunder. Därför är det konstigt att man inte redan nu har lagt fram förslaget om en könsneutral äktenskapslagstiftning. De frågor som statsrådet pekar på i sitt svar om olika hänsyn och överväganden har utredaren redan tagit upp.

Något som vi också reagerade på är planeringen av propositioner under hösten som har redovisats för civilutskottet som är ansvarigt utskott. Där finns det enligt departementet ingen planerad proposition om könsneutrala äktenskap. Därför skulle jag vilja att justitieministern beskriver om det kommer en sådan proposition under hösten. Det är det viktiga.

I dag fick vi också ett mycket glädjande besked. I Kalifornien, USA:s folkrikaste delstat, har man bestämt sig för att ha en lagstiftning som omfattar alla oavsett kön när det handlar om äktenskap. Det är oerhört glädjande.

Det har förekommit en diskussion om en kompromiss. När det gäller frågan om kompromissen är vi väldigt angelägna att få reda på vad det kan handla om. När man talar om könsneutrala äktenskap och likabehandling kan det inte handla om en kompromiss om ordet äktenskap.

I svaret till Hillevi Larsson pekar justitieministern på att utredaren avvisar alternativet att ersätta ordet äktenskap med ett annat ord. Regeringens ställningstagande kommer att vara gemensamt. Det är som jag förstått så det ser ut när det gäller att bereda propositioner.

Det är alltså sex partier i Sveriges riksdag som är överens om att införa könsneutrala äktenskap. Det är viktigt att veta om regeringen – som består av fyra partier, varav bara tre har tagit ställning för könsneutrala äktenskap – också kommer att stå bakom den kommande propositionen.

Frågan är egentligen: Hur länge till ska homosexuella vänta på att få gifta sig på riktigt och inte bli diskriminerade?

Prot. 2007/08:113

16 maj

Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Eva-Lena Jansson säger att det har tagit osedvanligt lång tid och att regeringen är snabbare i andra ärenden. Jag är rätt van att i den här kammaren bli beskylld för att det tar för lång tid.

I Justitiedepartementet är vi rätt omständliga och noga när vi bereder lagstiftningsförslag. Vi vet så väl vilka problem som uppstår om det blir problem med lagstiftningen och om man inte tänkt igenom saker riktigt noga. Det är som jag påpekar i mitt svar inte bara fråga om könsneutralt äktenskap som ingår i utredningen utan också en hel del andra viktiga frågor.

Jag hade så sent som på det senaste regeringssammanträdet anledning att lyfta fram flera ärenden där det visat sig att vigselförrättare inte har varit tillförordnade och godkända och där människor i efterhand ställs inför väldigt svåra problem.

Det måste finnas ordnade former som fungerar och regelverk som är ordentliga så att människor inte hamnar i sådana situationer att regeringen i efterhand ska fatta beslut för att godkänna någonting som egentligen inte gick formellt rätt till och så vidare. Det är faktiskt en del komplicerade frågor som är centrala för enskilda människor som ingår i paketet. Jag tycker inte att det är konstigt att det tar lite tid.

Det är inte heller någon hemlighet att remissinstanser och andra har väldigt olika uppfattningar i en del frågor. Det är också alldeles korrekt att det finns en majoritet bland riksdagens partier. Men när det gäller familjebildning och äktenskapslagstiftning ligger det ett värde i att vi så långt som det över huvud taget är möjligt blir överens om att vi har rätt lagstiftning och rätt värderingar och principer i botten. Då håller den här typen av regelverk över tid. Det är så viktigt för människor att de gör det.

Vi har ordnade former för samrådsförfarande i alliansregeringen. Vi arbetar på vanligt sätt med den här frågan som med andra. Jag kan inte och ska inte i det här läget gå ut och säga att det blir så eller så i olika frågor. Där är vi inte ännu. Vi tar fram de grundläggande förslagen från departementet och diskuterar dem i vanlig ordning.

Sedan var frågan varför det inte står i propositionsförteckningen. Det kan man undra. Jag undrade det också när jag fick frågan från Socialdemokraterna i ett telefonsamtal.

Skälet är att propositionsförteckningen täcker propositioner till och med – eller fram till – september. Det är inte hela hösten. Propositionen kommer senare än september. Men den finns där.

Det svar jag har lämnat är det svar som regeringen ger på den fråga som Hillevi Larsson har ställt. Vi ska försöka se till att vi har en proposition på plats. Jag är självfallet angelägen om att få frågan löst. Men det finns som sagt inga konstigheter i hanteringen. Vi vet hur vi arbetar, och vi är noga med alla de olika delförslag som ingår i det betänkande som så småningom kommer att skrivas här i riksdagen.

Svar på
interpellationer

Anf. 4 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Det var bra att få reda på att det i alla fall kommer en proposition. Så tolkade jag justitieministerns svar.

När det gäller den utläggning justitieministern hade om att ha rätt värderingar och rätt principer bakom propositionen kan jag hålla med om att det är viktigt. För mig gäller principen alla människors lika rätt och lika värde. Det är en mycket stark värdering som vi socialdemokrater har, och därför menar vi att man måste ha en likabehandling i lagstiftningen. Man måste se till att människor oavsett kön får gifta sig och ingå äktenskap om de så vill. Det ska naturligtvis också vara frivilligt att ingå äktenskap.

Detta har tagit lång tid. Jag vill peka på att utredningen var ganska omfattande, gedigen och genomarbetad. Remissinstanserna har deltagit aktivt, och det har pågått ett långt arbete. Det är klart att det finns en otålighet i frågan, för vi ser att det är en viktig principfråga. Nu har man bestämt sig för att genomföra en hopslagning av de olika diskrimineringsgrunderna och pratar om vikten av likabehandling. Till och med på regeringens hemsida kan man läsa att man poängterar likabehandling av dem som söker jobb. Det tycker jag är jätte viktigt, och det är jättebra att regeringen pekar på det. Men då är det också viktigt att man ser till att en sådan lagstiftning kommer till.

Man har olika syn i regeringen, och det är det vi pekar på som ett problem. I vissa avseenden finns det faktiskt en bred majoritet. Det är inte i alla frågor vi har sex av sju partier i riksdagen som står eniga, som i den här frågan. De flesta partierna har avvaktat olika typer av partistämor, partikongresser med mera för att sedan kunna ta ställning i frågan. Vår partikongress tog ställning 2005. Moderaterna tog väl ställning hösten 2007, om jag kommer ihåg rätt. Visst är det viktigt att det finns en bred förankring i frågan.

Justitieministern pratar om rätt värderingar och rätt principer. Är det inte likabehandling som ska gälla? Det talas om ett hastverk. Menar justitieministern att utredningen inte har varit så gedigen som vi försöker peka på och att remissinstanserna inte har varit med hela vägen? De frågor som justitieministern lyfter fram om kontroll av vigselförrättare, godkännande av formellt ogiltiga vigslar och internationella aspekter tycker jag att utredaren har täckt in i sin hantering. Den uppfattningen har i alla fall jag fått när jag har lyssnat på utredaren. Det har varit en gedigen remissomgång. Vi är i alla fall fundersamma på varför det har tagit så lång tid.

Herr talman! Jag tolkar ändå justitieministerns svar så att det kommer en proposition under 2008 även om den inte finns med på propositionslistan.

Anf. 5 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Jag tackar justitieministern för hennes svar och det besked som vi har fått här i kammaren i dag om att frågan bereds på ett seriöst och grundligt sätt. Den tryggheten finns i kammaren, åtminstone bland allianspartierna.

Eva-Lena Jansson nämner i sin replik till justitieministern alla människors lika värde och att frågan därför är självklar – det måste till en könsneutral äktenskapslagstiftning. Om principen om alla människors lika värde – den princip som alla i Sveriges riksdag hyllar – är knuten till att äktenskapslagstiftningen görs om var det alltså först 2005 som Socialdemokraterna kom fram till denna självklara slutsats. Under Göran Perssons, Ingvar Carlssons, Olof Palmes, Tage Erlanders och Per Albin Hanssons tid var inte denna självklara princip om alla människors lika värde knuten till att äktenskapslagstiftningen måste göras om. Det gäller socialdemokratin runt om i världen. Visst har denna lagstiftning införts i Spanien exempelvis, men de flesta socialdemokratiska partier runt om i världen har inte genomfört detta.

Det är sådant som justitieministern och departementet självfallet tar hänsyn till; principen om alla människors lika värde måste inte med logisk nödvändighet leda till att hela äktenskapsbalken görs om.

Om man tittar på de remissvar som justitieministern och departementet grundligt går igenom kan man se att där majoriteten av vigsjar förrättas, det vill säga kyrkor och samfund och i religiösa sammanhang – och då talar jag inte bara om kristendomen utan också om islam – finns det en kompakt majoritet för att äktenskapsbegreppet inte ska ändras.

Jag vet att det inom Moderata samlingspartiet finns en lång tradition, som också Beatrice Ask ger uttryck för, där det civila samhällets synpunkter är oerhört viktiga. Det handlar inte bara om det partipolitiska läget här i riksdagen. Det gäller en lagstiftning som ska hålla över tiden.

Nu är vi i ett läge där i princip alla kyrkor och samfund och muslimska företrädare som har kommit in med remissvar i frågan avvisar att äktenskapsbegreppet ska få ett annat innehåll. Detta är en fråga som vi ska leva med kulturellt, integrationsmässigt och värderingsmässigt i samhället under lång tid.

Frågan är inte så enkel. Vill vi ha den kulturklyfta vi får om äktenskapsbegreppet ska ges ett annat innehåll än tidigare? Det här är en lagstiftning som ska hålla över tiden. Justitieministern är fullt medveten om att utredaren själv, Hans Regner, nämner i utredningen att vi inte befinner oss i någon diskrimineringsituation i dag, när vi har registrerat partnerskap för enkönade relationer medan vi har äktenskap för relationer mellan man och kvinna. Det är ingen diskriminering. Man kan inte hänvisa till utredningen och säga att det har pågått en diskriminering i det svenska samhället ända fram till i dag i och med att äktenskapsbegreppet inte har ett annat innehåll.

Jag vill påminna om att en företrädare för Eva-Lena Janssons eget parti, Maj-Lis Lööv, sade så här i denna kammare när det registrerade partnerskapet debatterades och lagstiftades om 1994: Detta är steget. Det gjordes klart från socialdemokratisk sida att det aldrig var tal om att ett äktenskap skulle få ett annat innehåll än relationen mellan en man och en kvinna. Det sade er ledande företrädare för 14 år sedan. Nu säger ni att detta är steget. Kan man lita på det, eller finns det andra förändringar inom äktenskapssynen som borde förändras med logik? Utifrån principen om alla människors lika värde – varför ska inte den kärlek som sträcker sig till mer än en man eller en kvinna också bejakas?

Anf. 6 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Fru justitieminister! Jag har debatterat och diskuterat den här frågan med justitieministern i olika sammanhang i ett antal år. När man läser hennes svar ska man verkligen tro på den uppriktighet och ärlighet som kommer till uttryck där. Jag vill rekommendera Eva-Lena Jansson och Socialdemokraterna att tänka på det. Detta är en komplicerad fråga.

Herr talman! Det jag framför allt vänder mig emot är det som har sagts från talarstolen ett par gånger här om att sex av sju partier i Sveriges riksdag är för en könsneutral äktenskapslagstiftning. Det må så vara. Jag tror att det är alldeles rätt, dessutom. Jag kan bekräfta Eva-Lena Janssons misstanke om att Moderaterna på sin partistämma i Gävle i höstas sade ja till detta, i likhet med Socialdemokraterna för något år sedan.

Men Sverige är mer än Sveriges riksdag. Sverige är mer än den här kammaren. Därför tror jag att det vore fel om man som förtroendevald och politiker bortsåg från hur samhället i sin helhet ser ut, herr talman. Då blir bilden något mer komplicerad än att sex av sju riksdagspartier har uttalat en vilja.

Om man tittar på en del av remissvaren kan man se att det är rätt kompakta åsikter från samfunden i Sverige. Den föregående talaren redogjorde för några av dem. Man kan titta på remissvaret från Svenska kyrkan, från Sveriges Kristna Råd och från ett antal församlingar och samfund och en del andra i samhället. Vi kan också studera opinionsmätningar. Då kan vi se att Sverige inte alls är så entydigt som att sex av sju riksdagspartier har den här åsikten.

Därför tror jag att det är klokare att göra som justitieminister Beatrice Ask resonerar snarare än som Eva-Lena Jansson, nämligen att detta måste vägas samman. Detta måste få bearbetas i en process. Jag är rätt övertygad om att jag vet vad Beatrice Ask som justitieminister vill åstadkomma.

Vi hänvisar rätt ofta till den här utredningen. Det var en enmansutredning. När den tillsattes var kritiken rätt stor mot att det var just en enmansutredning som hade direktivet att man skulle ta fram ett förslag på lagstiftning. Det fanns synpunkter på att man skulle ha en öppnare, bredare och mer förutsättningslös utredning som kanske var tillsatt på ett annat sätt än som en enmansutredning med referensgrupper. Att säga att det inte fanns kritik när enmansutredningen tillsattes är fel. Det är bara att gå tillbaka till hävderna och se vad som då sades.

Jag tycker att det finns all anledning att komplicera bilden något mer, herr talman, än att säga att sex av sju riksdagspartier är för detta. Det är sant, men det finns ett samfundens Sverige och ett medborgarnas Sverige. Deras synpunkter är också värda att beaktas i den här processen.

Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det sägs mycket klokt och ställs många viktiga frågor i den här diskussionen. Jag ska försöka svara på några frågor som jag delvis har varit inne på.

Varför tar det så lång tid, säger Eva-Lena Jansson. Jag vill bara påminna om att riksdagen 2004 gjorde ett tillkännagivande till den dåvarande socialdemokratiska regeringen om att man ville ha en utredning.

Det tog nio månader för Socialdemokraterna att landa i en sådan fråga. Det säger kanske någonting om att man också på den kanten kände att det här inte var helt enkelt och okomplicerat. Det tog väldigt lång tid.

Jag har gått igenom steg för steg vad som har hänt under resans gång. Jag måste säga att den beredning som vi har inom Justitiedepartementet håller sig inom väldigt normala riktlinjer. Det är min ambition att det ska vara så. Det är viktigt.

Det fördes en diskussion om hur den här utredningen såg ut. Sedan tycker jag att man ska säga att det gjordes ett gediget arbete av utredaren. Man diskuterade med väldigt många företrädare för olika uppfattningar och analyserade på alla möjliga och omöjliga ledder. Men det spelar ingen roll. Oavsett hur bra utredningsresultat vi får till departementet skickar vi ut det på remiss till många berörda eftersom även bra utredningar missar viktiga aspekter. Dessutom är det en del av den demokratiska förankringen, och vi vill ha en diskussion ute bland medborgarna. Jag lever fortfarande i föreställningen att en del av arbetet med remissvar i kommuner, organisationer och allt vad det kan vara innebär att man engagerar ganska många.

Det är, som Hans Wallmark säger, en sak att vi på partistämmor och kongresser landar på oerhört viktiga beslut, men samtidigt är det viktigt att ha klart för sig att världen är större där ute. Det finns många aspekter. Vi har en skyldighet att förankra innan vi går till partistämmobeslut och sedan fortsätta diskussionen. Det är medborgarna som helhet som ska leva med de lagar riksdagen beslutar om. Därför är hela den här beredningsprocessen oerhört väsentlig.

I ett mångkulturellt samhälle och i ett samhälle där människor har olika uppfattningar i religiösa avseenden och lever helt olika liv finns det väldigt blandade uppfattningar. Jag vill helst att vi ska hitta en lagstiftning som vi alla kan känna oss förtrogna med och känna att den är rimlig och rätt. Glöm inte de andra frågorna som ligger i detta! Formerna för hur man ingår äktenskap är nog så viktiga och nog så komplicerade. Vi lever ju också med den tradition och den historia vi har. Det vore jättebra om vi kunde börja från noll och säga att det juridiska äktenskapet är en sak, men äktenskapet har en vidare definition och betydelse och fortfarande väldigt olika definitioner och betydelser för olika människor. På något sätt bör vi försöka se till att de närmar sig varandra.

Vi måste också se till att vi har en ordning för ingående av äktenskap som alla kan känna sig tillfreds med. Det finns i dag väldigt många, även människor som inte är djupt religiösa, som tycker att det är viktigt att gifta sig i kyrkan. Det är inte säkert att jag tycker att man ska förmäna dem den möjligheten. I detta hur formerna ska se ut finns det avvägningar som är nog så besvärliga och som jag tar på rätt stort allvar.

Därför bereder vi frågan noga och försöker landa, och vi gör det i ordnade former. Det kommer en proposition under 2008. Det är jag, statsministern och övriga överens om att vi ska försöka klara av. Det står inte i propositionsförteckningen därför att den inte räcker hela året ut.

Anf. 8 EVA-LENA JANSSON (s):

Herr talman! Det har funnits motstånd mot många olika typer av lagstiftningar. Det fanns ett stort motstånd mot att ge kvinnor rösträtt i Sverige.

När det gäller Lennart Sacrédeus synpunkter på Socialdemokraterna kan jag säga att det har funnits ett motstånd i Socialdemokraterna tidigare. Partnerskapet var ett viktigt steg att ta. Vi fattade ett ganska enhälligt partikongressbeslut om att få könsneutrala äktenskap, och det var ett viktigt steg eftersom partier och människor förändras över tid. Det har Moderaterna också gjort. De enda som står och stampar på samma plats är faktiskt Kristdemokraterna.

Att Lennart Sacrédeus väljer att lyfta upp månggifte i den här diskussionen där jag pratar om en könsneutral äktenskapslagstiftning är lika bisarrt som när han jämför det med att vuxna människor ska få gifta sig med barn eller djur. Jag tycker inte att det hör hemma i Sveriges riksdag att diskutera på den nivån.

Vi pratar om att kvinnor och män ska få rätt att gifta sig oavsett om man vill gifta sig med en man eller en kvinna. Jag tycker att det är viktigt att man för den här diskussionen om lagstiftningen. Man ska självfallet lyssna på omvärldssamhället och följa den debatt som pågår. Men vi har bestämt att lagstiftningen ska vara fri från religiös inverkan. Det är inte kyrkan som bestämmer över lagstiftningen, utan det är faktiskt Sveriges riksdag och de folkvalda som gör det. Jag tycker att det är viktigt att vi håller oss till det begreppet.

Visst lyssnar vi på remissinstanser, men den här regeringen har inte lyssnat på vad folk tycker. Folk är för en könsneutral äktenskapslagstiftning. De är emot ett införande av en obligatorisk a-kassa, de är emot försämringar av sjukförsäkringen och de är emot utförsäljning av statliga bolag. Man har inte lyssnat alls på svenska folket i den frågan.

Jag ser fram emot att det kommer en proposition i den här frågan.

Anf. 9 LENNART SACRÉDEUS (kd):

Herr talman! Fru justitieminister! Jag uppskattar justitieministerns sätt att svara på den socialdemokratiska frågan och inte minst att hon lyfter fram att världen är större ute i det civila samhället. Det är något som vi hela tiden måste påminna oss om i denna kammare. Jag tycker att Eva-Lena Jansson tappar bort detta när hon formulerade det ungefär så att vi ska ha en lagstiftning som är fri från religiös inverkan.

Varför ska kyrkor, samfund och religiösa sammanslutningar, där majoriteten av vigslar äger rum i dag, över huvud taget lämna synpunkter? Ingår inte de i det svenska samhället? Är det inte människor som har rösträtt? Dessutom har socialdemokratin en egen organisation för människor med en speciell religiös tillhörighet i Broderskapsrörelsen.

Jag vill också lyfta fram det justitieministern nämner om att varje fråga har en historia, att vi inte lever i ett samhälle som startar på noll och att vi måste hitta en lagstiftning som håller över tiden där alla kan känna sig delaktiga. I den här frågan är vi inte ute efter att köra över vissa stora och breda grupper. Så har jag inte uppfattat justitieministern.

Jag vill också lyfta fram ett invandrar- och integrationsperspektiv här. Ett ovarligt sätt att hantera denna fråga skulle kunna vidga den värderingsklyfta som finns i det svenska samhället mellan invandrarbefolkning och människor som har vuxit upp i Sverige sedan generationer tillbaka.

Jag tycker att Eva-Lena Jansson är väldigt osjyst när hon använder citat som jag inte tycker är rätt återgivna. Jag kan stå för att både Centerns ungdomsförbund och Miljöpartiets ungdomsförbund, och kanske snart

också Miljöpartiet som parti, anser att Sveriges riksdag inte ska ha några synpunkter på hur många som lever i en relation och att detta lagstiftningsmässigt ska kunna regleras också i ett månggifte. Det finns det riksdagspartiers ungdomsförbund som står för.

Anf. 10 HANS WALLMARK (m):

Herr talman! Vi diskuterar ju inte den proposition som är aviserad, utan det får vi göra när den kommer och vi ser exakt vad den innehåller. Det här är mer den principiella fördiskussionen, och den tycker jag är nog så viktig.

Jag vill kommentera ett par saker som har sagts här.

Kyrkan ska inte bestämma, sades för en stund sedan. Jag håller med. Jag tycker att vi som riksdag ska vara oberoende från intresseorganisationer. Det handlar inte bara om Svenska kyrkan, utan det kan gälla LO också, Eva-Lena Jansson. Det finns andra intresseorganisationer som inte heller bör komma in i lagstiftningsarbetet mer än som remissinstanser.

Det andra är att kyrkan inte ska bestämma därför att det är bestämd form singularis. Då lever vi kvar i den gamla enhetssynen att det finns *en* svensk kyrka. Så är det inte längre. Vi har haft en relationsändring mellan Svenska kyrkan och svenska staten. Vi har ett samfundens Sverige. Vi har många olika samfund. Vi har många olika konfessioner med många olika inriktningar. Det intressanta är att på justitieministerns bord, bland remissvaren, finns det ett flertal remissvar från olika samfund, inte bara kyrkan, som pläderar i en viss riktning.

Herr talman! Jag tror dessutom att det är så att begrepp inte uppstår i ett vakuum. Det är inte så att vi uppfinner äktenskap i dag, eller partnerskap eller vad vi nu kan använda för term, utan det är saker och ting som har vuxit fram genom att det har varit ett samspel mellan oss som lagstiftare, framför allt längre tillbaka i tiden, och olika samfund och synsätt i samhället. Det är den fråga som justitieministern har att hantera. Jag har mycket stor respekt för det hon säger: Detta är en grannlaga uppgift.

Låt oss slutligen, herr talman, bara påminna oss om en viktig slutsats: Sverige är större än sju riksdagspartier.

Anf. 11 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Lagstiftningen ska vara fri från kyrkan, sades det här. Jag tycker att Hans Wallmark pekade på hur det ser ut i verkligheten. Det är nog inte så att vi bara har en kyrka. Det var länge sedan. Vi har väldigt många olika.

Det är också sant – det sade Eva-Lena Jansson – att lagar beslutas om i riksdagen. Det är helt riktigt, och det är viktigt att det är så.

Men om lagen ska respekteras av medborgarna är det väldigt bra om medborgarna känner sig inkluderade i den diskussion som leder fram till riksdagens beslut och lagstiftning. Om vi misslyckas med det hamnar vi nämligen i ett längre perspektiv i en utveckling där människor ställer sig vid sidan av lagen och lever sitt liv på ett helt annat sätt.

Då kan vän av ordning säga att vi har homosexuella par som tvingas stanna utanför i någon mening. Där finns partnerskapet som ett steg åt rätt håll där vi inkluderar fler i den trygghet som lagstiftningen syftar till att ge människor. När vi nu diskuterar hur de här reglerna ska se ut i framtiden tror jag att det är otroligt viktigt att försöka se till att vi inklu-

derar fler och att fler känner förtroende för den lagstiftning vi har på ett bra sätt och därmed omfattas av det skydd som lagstiftningen ytterst syftar till att ge människor. Det handlar till exempel om skydd för minderåriga. Det handlar om skydd i en rad olika avseenden. Det handlar om formerna för hur man ingår äktenskap.

Om människor ställer sig vid sidan av och säger att det vi i riksdagen har hittat på inte är någonting de ställer upp på kan man hamna i situationer som ställer människor i väldigt svåra och utsatta lägen. Det är därför den här diskussionen är så viktig. Det är därför jag tycker att det här förankringsarbetet har betydelse. Jag har inga som helst bekymmer med att det tar lite tid.

Vi gick till val på att försöka lyssna på människor. Vi tänker fortsätta göra det och samråda i ordnade former, och vi har aviserat att vi ska komma med ett förslag till riksdagen i år.

Överläggningen var härmed avslutad.

5 § Svar på interpellation 2007/08:661 om länsrätten i Härnösand

Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Jasenko Omanovic har frågat mig vilka åtgärder jag avser att vidta för att ha kvar länsrätten i Härnösand.

Domstolsorganisationen ska vara långsiktigt hållbar. Utgångspunkten för arbetet med att vidareutveckla organisationen är att länsrätterna ska ha en funktionell geografisk spridning i förhållande till medborgarna och andra intressenter, samtidigt som organisationen skapar förutsättningar för specialisering, kompetensutveckling och en väl fungerande beredningsorganisation.

Initiativet till utredningen av länsrättsorganisationen kom hösten 2006, då lagmännen på länsrätterna, kammarrätternas presidenter och Regeringsrättens kanslichef träffades och diskuterade det framtida förvaltningsdomandet. Domstolsverket utarbetade, i samråd med representanter för domstolscheferna, en promemoria som överlämnades till Justitiedepartementet. Promemorian remitterades med ett positivt remissutfall.

Regeringen gav mot denna bakgrund Domstolsverket i uppdrag att fortsätta utreda länsrättsorganisationen och lämna förslag om antalet länsrätter och deras geografiska placering.

Uppdraget redovisades den 28 april, och länsrättsutredningen har i dag skickats ut på remiss. Innan jag tar ställning till hur förvaltningsdomandet bör organiseras i framtiden vill jag ta del av remissvaren och analysera de förslag som lämnats av utredningen. Det är en självklarhet att vi i framtiden ska ha ett väl fungerande förvaltningsdomande i hela landet.

Anf. 13 JASENKO OMANOVIC (s):

Herr talman! Jag vill tacka ministern för svaret. Det här var lite ovanligt, för det tog mindre än två veckor att få svar. Det var väldigt effektivt.

Som ministern säger i svaret ska domstolsorganisationen vara långsiktigt hållbar. Det håller jag med om. Så ska det vara. Men för att uppnå långsiktig hållbarhet måste man faktiskt kunna lyfta blicken och titta efter vad som händer i vår omvärld i Sverige. Då kommer en fråga som var uppe i förra debatten här. Ministern sade att världen är större där ute. Ministern sade också i sitt svar att man ska lyssna på remissinstanser. Det tycker jag också är bra. Då uppkommer direkt frågan: Vilka är remissinstanserna?

Det som händer och som är på gång här i Sverige i dag är en ombildning från dagens län till morgondagens nya regioner. Då är det samtidigt så att Ansvarskommittén har uttryckt att det skulle vara bra eller åtminstone att staten borde ha en organisationsstruktur som ungefär motsvarar de nya regionerna.

Detta innebär att om en förändring i nuläget skulle ske utifrån den organisation som finns i förslaget skulle man inte ta hänsyn till det som Ansvarskommittén har kommit fram till. Risken blir då att man inte får en långsiktigt hållbar domstolsorganisation om man inte tar hänsyn till det som händer i Sverige i dag. För att undvika den här risken borde man vara lyhörd och se vilka förändringar som är på gång. Annars kommer man att hamna i den situationen att man kanske måste omorganisera en gång till om några år.

Då är min självklara fråga: Hur mycket kommer man att ta hänsyn till den omorganisation som sker nu och de nya regioner som växer fram? Kommer man att ta hänsyn till detta i den nya domstolsorganisationen?

Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det är roligt när man kan överraska interpellanten med att man är snabb i handläggningen. Jag tror inte att vi har diskuterat tidigare, men jag har ambitionen att svara så fort som det bara går.

Vilka är remissinstanserna, frågas här. Det är 125 remissinstanser, bland annat alla länsstyrelser och kommuner som är berörda i det förslag som har kommit.

När det gäller frågan om nya regioner och om man ska ta hänsyn till detta vill jag säga: Ja, det är självklart. Det stod faktiskt också i direktivet redan när vi tillsatte utredningen att man ska beakta Ansvarskommitténs resonemang. Vi vet inte vart det leder, men det här är ett arbete som måste ske parallellt med hänsynstagande till olika aspekter. Jag har redan en lista på kommuner och andra som känner behov av att få berätta om sina synpunkter och resonemang kring frågan.

Kommer regeringen att lyssna? Jag vet inte hur man ska betygsätta sådant, men vi har nyligen satt ned foten och diskat av allt det kvarlämnade som fanns när det gällde frågor om tingsrättsorganisationen från den förra regeringen.

Vi hade två utredningar att ta hänsyn till. Vi spolade väldigt mycket av den så kallade Norrlandsutredningen, för det visade sig att det inte höll. Man hade inte gjort den bedömning vad gällde samordning mellan olika rättsinstanser och annat som behövdes. Vi lade in ett antal aspekter på det. Vi försökte ha de principer som jag nämnde inledningsvis, att vi behöver både en geografisk spridning och en modern arbetsorganisation för att få kvalitet och effektivitet i tingsrätternas arbete. Det var de principer vi hade där.

Jag försöker nu på samma sätt visa vilka ambitionerna är. Vilka faktorer är det vi ska titta på när vi försöker bedöma organisationen? Det är naturligtvis detta med att ha en vettig geografisk spridning och närhet till medborgare och andra intressenter, men också att hitta lösningar som fungerar ihop med övrigt rättsväsende och som också ger en arbetsorganisation som håller över tid. Vi ska kunna rekrytera kompetent personal. Vi ska kunna se till att vi har en bra arbetsmiljö och att vi kan kompetensutveckla och allt detta som är så oerhört viktigt.

Det finns alltså många aspekter i detta. Jag ser fram emot remissarbetet, för det innebär att väldigt många kommer att diskutera. Jag vet att det finns synpunkter på många delar av förslaget. Så är det alltid. Men jag tror också att vi här i riksdagen och i regeringen ska ha med oss att önskemålen om att ta itu med organisationen ursprungligen kommer från de länsrätter som känner att vi just i dag nog har en del problem som vi behöver lösa för att det här ska bli bättre i framtiden. Vi har också – det vet vi ju – alldeles för långa handläggningstider och annat när det gäller många ärenden. Delvis beror det naturligtvis på att vi inte lyckas hitta bra flöden och ha rätt kompetens på plats alltid. Det skapar problem.

En modern arbetsplats i dag är också beroende av att människor till exempel tar ett mer jämställt ansvar för familjen. En rad sådana saker gör att organisationer blir sårbara om de blir för små. Då fungerar de sämre. Vi har en del aspekter. Jag tror att vi kanske inte kommer att vara helt överens i alla detaljer, men jag tror att vi har samma ambition att hitta en fungerande lösning. Då är remissinstansernas synpunkter oerhört viktiga.

Anf. 15 JASENKO OMANOVIC (s):

Herr talman! Som vi har poängterat flera gånger är det jätteviktigt med en väl fungerande domstolsorganisation. Just detta konkreta förslag lyfter fram frågan om länsrätten i Härnösand. Tingsrättsorganisationen i Härnösand är nu fastställd, och där är tingsrätten och länsrätten integrerade ganska bra. Det är gemensam lagman för länsrätten och tingsrätten. Det är gemensam administration, gemensamma lokaler med mera. Man har hittat samordningsvinster där.

I Härnösand byggs ett stort fängelse med häkte ett par kilometer från domstolen, vilket underlättar. Det finns en del vinster i det. Samtidigt ser vi att det i Sverige växer fram en helt annan bild av den regionala uppdelningen. Förslaget innebär att den nya länsrätten kommer att ansvara för ungefär 18 procent av Sveriges yta med den nya uppdelningen. Det blir lite av att inte ta hänsyn till den nya organisationen utifrån att länsgränserna och den regionala uppdelningen kommer att förändras. Den bild som vi har i dag innebär att tre nya regioner kommer att vara under den här nya organisationen eller länsrätten som föreslås i stället för läns-

rätten i Härnösand, som finns i dag. Det känns lite grann som att man borde kunna vänta.

Det gäller också det ministern sade om möjligheten att rekrytera kompetent personal. Det är i dag så att om man omorganiserar och omorganiserar kommer en del av personalen att försvinna i dessa omorganisationer. Man ser om sitt hus och hittar jobb någon annanstans.

När man utreder det här är det också viktigt att man inte gör som man gjort en gång tidigare. Man ringde till arbetsförmedlingen i Härnösand och frågade hur många arbetslösa jurister det finns i Härnösand. Då saknar man omvärldsbilden. Vad är ett arbetsmarknadsområde? Det är ungefär som att ringa till arbetsförmedlingen i Bryssel och fråga hur många arbetslösa EU-parlamentariker det finns i Bryssel. När man gör sådana här grejer måste man kunna ha en omvärldsbild. Hur ser det ut på själva platsen? Det är A och O när man utreder sådana här saker. Man ska inte titta ur ett perspektiv som inte överensstämmer med den verklighet som finns på plats. Det är viktigt.

Jag frågar igen: Hur mycket kommer man att ta hänsyn till de nya regionerna?

Anf. 16 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Det låter lite grann som att Jasenko Omanovic har ett utkast till remissvar från Härnösand. Det tycker jag ska bli intressant att se. Det finns många aspekter som man ska se utifrån det perspektivet som vi naturligtvis ska lyssna på. Det har vi gjort tidigare, så det är inga större problem med det.

Den andra synpunkten är om vi kan vänta på en ny regionindelning. Kan vi vänta på att Ansvarsutredningen landar? Nja, det är nog viktigt att försöka ta hänsyn och se vad som händer, men här kan vi inte vänta för länge, av det enkla skälet att begreppet "intet är som väntans tider" för domstolar tenderar att bli någonting som undergräver deras funktion och värde. Alla domstolar som nu finns med i den diskussion som det handlar om upplever just nu och kommer under den närmaste tiden att uppleva svårigheter att rekrytera och behålla bra personal. Möjligen kommer man att avstå från att investera och göra nödvändiga förbättringar av lokaler och mycket annat.

Det blir för lite som händer. Då blir kvaliteten och utvecklingen inte bra på domstolarna. Därför är det naturligtvis viktigt att inte dra detta i långbänk. Vi kan inte vänta tills vi har rätt ut hela världen innan vi skapar en ny organisation. Det kommer inte att fungera.

Det är klart att vi inte är eller får vara opåverkade av den diskussion som förs när det gäller regionfrågan och annat. Men jag vill varna för att i onödan dra ut för länge på processen. Vi har sett konsekvenserna av att den socialdemokratiska regeringen inte gjorde något åt tingsrättsorganisationen. Det finns inte en säkerhetssal i hela Norrland. Många av tingsrätterna, upptäckte vi, har inte ens grundförutsättningar när det gäller säkerhetstänkande. Man har inte gjort någonting, för man har inte vetat hur det ska bli. Nu skrotade vi utredningen. Vi gör en del förändringar för att kunna göra investeringar, säkra kvaliteten och få moderna domstolar.

När vi arbetar med länsrättsorganisationen ska vi komma ihåg hur det blir om man väntar för länge. Det innebär inte att vi ska slarva med re-

missarbetet eller analysen av alla de synpunkter som kommer. Om fler än hundra instanser fått frågan vad de tycker om förslaget kommer det in många aspekter på det. Jag och mina tjänstemän kommer inte att kunna läsa dem på en kvart, utan vi kommer att behöva lyssna på synpunkterna och väga dem mot varandra.

Jag kommer inte att bidra till att man i onödan, i avvaktan på att någon annan någon annanstans ska fatta beslut, fördröjer ett förslag när det gäller länsrättsorganisationen. Då är det bättre att besluta så mycket man kan och möjligen lämna någon lucka. Vi måste försöka se till att domstolarna vet något om sin framtid så att de verkligen satsar på utveckling och personal. Annars betar vi inte av den stora mängden ärenden.

I vårt komplicerade samhälle är människor väldigt beroende av förvaltningsdomstolarna. De ska nämligen reda ut besvärliga tvister, och det måste kunna ske i ordnade former över hela Sverige.

Anf. 17 JASENKO OMANOVIC (s):

Herr talman! Jag kan upplysa ministern om att jag inte har något remissvar. Det jag har är en omvärldsbild. Jag sitter inte enbart i Riksdagshuset, utan jag rör mig i min valkrets och i andra delar av landet och får en omvärldsbild. Det är den omvärldsbilden jag nu berättar om, ingenting annat.

Jag har inte krävt av ministern att fördröja omorganisationen. Vi har i denna debatt konstaterat att det är jätteviktigt att ha en väl fungerande domstolsorganisation. Det handlar om att ta hänsyn så att man inte om ett par år åter blir tvungen att omorganisera. Varje otydlighet och omorganisation leder till att en del av den kompetenta personalen söker sig vidare. Det är det jag vill att man ska undvika. Därför tycker jag att man bör ta hänsyn till det som händer i Sverige, till omvärldsbilden.

Om man redan nu kan få tag i remissvaren innebär det att det hela redan är klart, att remissvaren har kommit in, om jag förstått det hela rätt. Då är frågan: Hur lång tid tar det innan den nya organisationen sätts? Jag vill gärna ha svar på det.

Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (m):

Herr talman! Först vill jag säga att det jag sade om remissvaren verkligen inte var något annat än delvis en komplimang. Jag tyckte att det fanns många argument som tydliggjorde att det finns aspekter, utifrån ett Härnösandsperspektiv, som är nog så viktiga att beakta. Det var så jag tänkte, men man kan missuppfatta saker.

Jag håller helt med om att varje omorganisation innebär problem och är besvärlig. Om man gör det för ofta förlorar man kompetens och kvalitet i arbetet. Samma sak gäller om man väntar för länge. Det gäller att ha en balans mellan att försöka ta intryck av den omvärld vi har runt oss, de synpunkter och aspekter som finns på förslaget, och ändå inte driva frågan till vansinne under tiden. Vi måste landa någonstans i mitten.

När det gäller remissarbetet har jag gett remissinstanserna lite längre tid än normalt. Annars skulle de nämligen fått sitta och svara under semestern, och det tycker jag hade varit lite oförsämligt. Därför ligger remisstiden i mitten av september så att de hinner komma tillbaka från semestern och ha sina möten och tänka på saken. Det är den enda tidsut-

dräkt som finns. Jag vet att det många gånger är svårt att få alla som ska tycka till att göra det mitt i sommaren.

Sedan behöver vi väl hösten på oss för att bereda ärendet. Jag vågar dock inte säga exakt när vi lägger fram ett förslag och när det hela kan vara fullt genomfört. Det brukar ju gå stegvis. När vi kommer till mitten av hösten ser vi lite tydligare hur det blir. Det kanske är så att alla ställer sig upp och applåderar, eller kommer in med synpunkter som är entydiga. Då är det inga problem. Då ser vi direkt att alla har en bild av hur det borde vara. I så fall är det enkelt; då kan vi leverera direkt. Det är inte så vanligt att det blir så, men om det blir så är ingen gladare än jag.

Vi ska försöka göra något bra av detta, och besked om en mer exakt tidsplan kan vi nog lämna tidigast i mitten av hösten.

Överläggningen var härmed avslutad.

6 § Svar på interpellation 2007/08:580 om regeringens utbildningspaket för obehöriga lärare

Anf. 19 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Mats Pertoft har frågat mig vilka åtgärder jag tänker vidta för att säkerställa att utbildningspaketet för obehöriga lärare fyller sitt syfte och möjliggör för obehöriga lärare att få behörighet.

Strävan att minska antalet obehöriga lärare är ett av de viktigaste inslagen i regeringens utbildningspolitik. Den satsning som regeringen gjort på vidareutbildning av lärare har inneburit att ca 450 obehöriga lärare hittills har antagits för att gå utbildningen och att ytterligare 700 lärare har sökt utbildningen till höstterminen 2008. Antalet personer som fått ta del av satsningen är lägre än beräknat, men det är min förhoppning att antalet antagna ska öka i nästa omgång.

Satsningen bygger på att den enskilde lärarens behov av kompletterande utbildning för att uppfylla målen för en lärarexamen är sådant att det kan tillgodoses inom ett år. Den bygger på att lärosätena använder sig av bra och effektiva metoder för validering av tidigare erfarenheter och kunskaper.

Det allmänna utbildningsområdet omfattar i dag 90 högskolepoäng, varav minst 15 högskolepoäng är verksamhetsförlagd utbildning. Eftersom satsningen riktar sig till personer som har gedigen lärarefarenhet anser regeringen inte att det är rimligt att de ska behöva läsa 90 högskolepoäng för att komplettera inom det allmänna utbildningsområdet. Det är viktigt att de lärarefarenheter som de har med sig fullt ut tillgodoräknas dem i samband med vidareutbildningen.

Utbildningsdepartementet har i samtal med berörda lärosäten gått igenom förutsättningarna för att framgångsrikt genomföra utbildnings-satsningen, bland annat gällande frågan om validering.

Regeringen följer självfallet kontinuerligt behovet av insatser för att minska antalet obehöriga lärare och är redo att återkomma med förslag till åtgärder om så behövs.

Anf. 20 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Jag tackar statsrådet för svaret på min interpellation.

Vi är säkert alla överens om att vi behöver utbildade lärare i svenska skolor. Statsrådets parti har ju gjort sig känt för att driva denna fråga väldigt hårt. Vi är alltså helt överens om att vi måste ha väl utbildade, motiverade och engagerade lärare i våra skolor. Därför är det viktigt att vi möjliggör för så många obehöriga lärare som möjligt att bli behöriga. De har nämligen en alldeles speciell kvalitet; de finns i skolorna, de vet hur det är ute i verkligheten och de vill verka där.

Det är inte alltid lärarstudenterna vid lärarhögskolorna vet hur det ser ut i skolorna, och många hoppar av när de senare kommer ut i verkligheten. Därför är dessa människor speciellt viktiga att ta hand om, och det var också därför jag ställde interpellationen till statsrådet.

När jag kollat med högskolorna hur det ser ut ute på fältet har jag fått svaret att det är många som inte platsar, inte klarar av sitt arbete, under dessa 60 poäng. Tanken från regeringens sida är att man ska validera, ta hänsyn till och räkna in den erfarenhet i ämneskunskap som dessa lärare har. Den tanken är god. Jag skulle nog ha formulerat det på liknande sätt. Men verkligheten är den att dessa lärare ute på fältet behöver ytterligare ämneskunskaper, alltså utöver de metodisk-didaktiska. Därför är det viktigt att regeringen har en flexibel hållning.

Vad jag har förstått har högskolorna framfört önskemål till statsrådet och regeringen om att utöka poängantalet, så att man inte låser sig fast vid dessa 60 poäng utan det blir möjligt att utöka poängantalet så att fler studenter, obehöriga lärare, kan läsa upp och få behörighet. Men det verkar som om regeringen inte är intresserad av detta.

Nu öppnar statsrådet i sitt svar för att man kan tänka sig att revidera sin hållning, men jag vill speciellt vädja till statsrådet: Det här handlar om lärare som finns ute i klassrummen, och de har fått gott vitsord från sina rektorer och gör ett bra arbete. Varför ska vi inte kunna ge dem chansen att läsa upp och bli behöriga lärare när de verkligen vill det och vi behöver dem? Kan statsrådet ge mig ett tydligare besked om att regeringen kommer att öppna för att ge även 90 poäng?

Anf. 21 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Våra utgångspunkter är naturligtvis mycket likartade. I själva verket har regeringen synen att det ska vara förbjudet med obehöriga lärare i skolan. Det är det egentligen redan i dag, men luckorna i paragrafen är så vida att det i praktiken förekommer ett stort och växande antal obehöriga. Alla vet att en hel del av de individerna gör ett väldigt bra jobb, men det faktum att de inte har den utbildning som egentligen krävs är en signal om att vi hittills inte har lagt ribban i skolan tillräckligt högt.

I det ögonblick då skollagen skärps på denna punkt kommer trycket att se till att de duktiga obehöriga som finns också skaffar sig behörighet. Trycket blir ännu större än det är just nu. Den här frågan måste vi naturligtvis följa noga kontinuerligt.

Intresset för utbildningen har varit ungefär så stort som vi beräknade. Det är alltid väldigt svårt att veta hur stort intresset kommer att vara när man ska budgetera en sådan här satsning. Men med viss förvåning har vi sett att många av dem som har sökt inte har antagits. För min del vidhåller jag att man inom ramen för ett års utbildning – nu för tiden är ett år 60 högskolepoäng – skulle kunna tillgodose väldigt mycket av det behov som finns. Hittills har bedömningen runt om i landet varit att ett års heltidsstudier – ofta handlar det om två år eftersom man läser på halvfart – inte har varit tillräckliga.

I sin interpellation anger Mats Pertoft en siffra, och interpellanten anser sig veta hur många som kommer att antas till i höst. Det vet vi ännu inte, för det är inte färdigt. Uppenbart är att vi inte kommer att nå upp till den siffra som vi hade räknat med i budgeteringen. Då är det en fråga mellan Utbildningsdepartementet och Finansdepartementet hur vi ser på de medel som inte har förbrukats. Så länge det finns obehöriga lärare och outnyttjade medel är det ju ett starkt argument för Utbildningsdepartementet att på något sätt förlänga satsningen.

Saken kompliceras av att lärarutbildningen har gjorts om för några år sedan. Där har det funnits möjligheter att komplettera i det gamla systemet. Nu är vi inställda på att göra om lärarutbildningen en gång till. Det är väl ingen hemlighet att både mitt parti och regeringen ser framför sig ett system där det allmänna området krymper till ett år. Därför är jag inte beredd att nu säga att kompletteringen, som ju till stor del handlar om komplettering av det som motsvarar det allmänna området, ska vidgas till ett och ett halvt år.

Jag skulle nu vilja se hur det blir med antagningen till hösten. Därefter kommer jag att återkomma med vår syn på hur kompletteringsmöjligheten ska utformas för framtiden.

Anf. 22 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Tack, statsrådet, för det förtydligande svaret!

Det är just denna situation som är så allvarlig. Det är känt att alliansregeringen vill skärpa behörighetsreglerna i skolan och i princip göra det otillåtet för obehöriga att undervisa. Då måste man ha bra framförhållning. Man kan inte vänta. Man måste se till att så fort som möjligt framför allt ta vara på de i dag obehöriga lärare som finns ute på skolorna och som är duktiga. Det är särskilt sådana personer som söker till det här paketet. Det finns inbyggt en garanti i det hela genom att rektorerna ska rekommendera dem till studier. Jag antar att rektorerna rekommenderar enbart duktiga lärare till denna fortbildning.

När jag har ringt runt till högskolorna och frågat varför man har avslagit ansökningar – det finns ju inbyggt att man ska validera och ta hänsyn till den kunskap som lärarna har tillgodogjort sig ute på fältet och räkna in den i det hela – har de svarat att de med bästa vilja kan tänja på gränserna men att de ändå måste kräva en solid kompetens i frågorna, och den kompetensen finns ofta inte även om personerna i fråga är väldigt duktiga lärare.

När högskolorna nu anstränger sig så och när vi inom några år kommer att ha betydligt skarpare krav på behörighet att undervisa i svenska skolor måste regeringen ta situationen på allvar och inte vänta. Nu måste man så fort som möjligt vidga möjligheten. Man kan inte bara sitta här i Stockholm och säga att lärarna borde ha den här kunskapen när de enligt högskolorna faktiskt inte har den. Eller ska vi säga att högskolorna inte har kompetens att avgöra detta? Det är ju de som har denna kompetens.

Här måste regeringen ta steget att snarare anpassa sig och sina regler till verkligheten, i stället för att verkligheten ska anpassa sig till regeringens regler. Då behöver vi en vidgad utbildning. Det är de tydliga signalerna: Vi hör att färre än hälften av dem som sökte i höstas blev antagna. Jag tycker att det är väldigt viktigt att statsrådet verkligen tar till sig detta och snarast återkommer med en förändring av detta så att vi gemensamt kan arbeta för att säkra att vi har välutbildade och behöriga lärare som undervisar elever på svenska skolor. Annars lever regeringen inte upp till det mål man själv har satt.

Statsrådets parti är det parti som hårdast har drivit kravet om behöriga lärare. Då måste man också se till att de kommer fram.

Anf. 23 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Jag är glad över att Mats Pertoft upprepar Folkpartiets höga ambitioner på detta område. Det är verkligen sant, och dem ska vi leva upp till. Utan bra lärare får vi inte en bra skola. Så är det bara.

I det här sammanhanget kan jag nämna ett par saker som ligger nära det den här diskussionen handlar om. Vi jobbar ju med något vi kallar för Lärarlyftet. Det är en stor satsning som handlar om att på många sätt höja lärares kompetens. Bland annat ingår där möjligheten att vidareutbilda sig. Man kanske har en lärarexamen men är obehörig i något ämne som man undervisar i, eller man har kanske undervisat ett antal år och vill ha en nytändning genom att fördjupa sina kunskaper.

Där har det också varit lite trögt i portgången, ska jag säga, men så sent som häromdagen kom siffror som visar att intresset för de vidareutbildningarna har ökat mycket kraftigt. Det är mycket glädjande.

Jag tror också att kommunerna har blivit mer aktiva när det gäller att jobba med att stödja sina anställda i deras önskningar att vidareutbilda sig.

Sedan har vi en satsning som handlar om att invandrade personer som kanske har jobbat som lärare i sina hemländer ska gå en kompletterande utbildning. Där har intresset också varit mycket stort. Det tror jag också ska leda till att vi får fram nya duktiga lärare till den svenska skolan.

Vad gäller det vi nu talar om måste vi naturligtvis ha inställningen att den aktiviteten ska fortsätta också efter den satsning som just nu gäller. Det här problemet kommer ju tyvärr inte att vara löst efter den antagning som ska ske inom några veckor och i och med dem som börjar till hösten.

Den lärarutbildning vi nu har har på flera olika sätt varit rätt kraftigt kritiserad. Den har kritiserats beroende på bristande kvalitet, men det har också kommit kritik från studenternas sida om att studietiden inte används tillräckligt effektivt.

I de undersökningar som har gjorts är det många lärarstudenter som säger att de kanske skulle ha kunnat klara av studierna på halva tiden därför att studierna bedrivs så, på ren svenska, slappt.

När regeringen tittar ut över de tusentals obehöriga som nu finns är vår bedömning att ett års välorganiserade effektiva studier skulle kunna leda till att många av dem skulle bli behöriga och skulle kunna avlägga lärarexamen.

Vi förväntar oss att de lärosäten som nu har fått förtroendet att bedriva den här utbildningen organiserar undervisningen på det sättet att den målsättningen nås.

Jag lovar att jag först och främst ska titta på den antagning som nu kommer att ske, till hösten, och därefter återkomma med regeringens bedömning när det gäller det långsiktiga behovet av kompletteringsutbildning för obehöriga och hur det ska läggas upp.

Anf. 24 MATS PERTOFT (mp):

Herr talman! Jag gläder mig åt det positiva svaret från statsrådet. Det verkar som att vi är helt överens när det gäller behovet av behöriga lärare. Det som jag nu förväntar mig är naturligtvis att denna diskussion också ska leda till handling från statsrådets sida.

Vi kan i riksdagen och i regeringen fastställa vilka möjligheter som finns. Sedan måste vi lyssna på verksamheten ute på fältet, på högskolorna, som gör detta arbete.

Jag kan hålla med statsrådet om att ett år rimligen borde räcka för vidareutbildning. Samtidigt måste jag ta till mig de signaler som jag får från högskolorna om att detta år räcker för att arbeta med det metodisk-didaktiska men att man inte hinner med även ämnesfrågorna på det sätt som man skulle vilja för att ge behörighet med gott samvete.

Men jag tar till mig det här, och då hoppas jag att jag kan utgå från att statsrådet kommer att se över det här och att vi gemensamt kan stå på barrikaderna för att få fler behöriga i våra skolor. Framför allt handlar det om att ge de obehöriga som i dag gör ett bra jobb ute på våra skolor chansen att nå behörighet. De är ju de verkliga entusiasterna, som är beredda att satsa ett helt år för att nå den här behörigheten i ett jobb som de har testat. De gillar eleverna. De vet hur det ser ut i våra skolor. De är guld värda.

Anf. 25 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp):

Herr talman! Jag tackar Mats Pertoft för interpellationen. Det var mycket bra att den väcktes. Jag tycker också att det var en mycket bra beskrivning av läget i slutet av Mats Pertofts senaste inlägg.

De här personerna är guld värda – det är riktigt. Vi begär av dem att de nu ska satsa ett år, om vi talar om heltidsstudier, på att fördjupa sig i det yrkesval som de har gjort. De har naturligtvis rätt att förvänta sig att de får en utbildning som är upplagd så att de lär sig väldigt mycket under det året.

Det är riktigt att utbildningsanordnarna har sagt att det skulle behövas ett och ett halvt år. Jag möts i själva verket ständigt av krav på att utbildningar ska förlängas. Jag har också själv genom att medverka till Sveriges Bolognaanpassning gjort det nödvändigt att förlänga vissa utbildningar. Men någonstans måste vi också säga att allting inte bara kan förlängas och förlängas. Någon gång måste människor också arbeta och tjäna in de pengar som behövs för att betala tillbaka sina studielån.

Jag ställer inte riktigt upp på det ständiga pratet om att alla utbildningar ska förlängas, utan jag förväntar mig att våra lärarhögskolor ska planera och genomföra sin utbildning med tanke på den fantastiska möjlighet som de får. Människor som har varit ute i yrket och vill stanna men vill lära sig mer för att göra ett ännu bättre jobb som lärare ska under det här året få en bra utbildning.

Min grundinställning är att det inte är en förlängning som är lösningen, men jag ska titta på hur många som nu antas till hösten och därefter återkomma med förslag på hur vi framöver ska tillgodose det här behovet.

Överläggningen var härmed avslutad.

7 § Svar på interpellation 2007/08:639 om en flexibel föräldraförsäkring

Anf. 26 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Maria Kornevik Jakobsson har frågat socialförsäkringsministern om hon är beredd att verka för en mer flexibel föräldrapenning som har barnets bästa för ögonen. Maria Kornevik Jakobsson tar i sin interpellation särskilt upp situationen när en mycket ung mamma behöver slutföra sina grundskolestudier.

Arbetet inom regeringen är så fördelat att det är jag som ska svara på interpellationen.

Föräldrapenningens regler sätter barnet i centrum och ger genom sin flexibilitet familjer med olika villkor möjlighet till tid med barnen efter vars och ens behov. Föräldrapenningen har en stark koppling till barnets föräldrar bland annat i syfte att barnen ska få en så lugn och trygg start som möjligt.

Frågan om föräldraförsäkringens flexibilitet har under den senare tiden varit föremål för ett antal riksdagsfrågor som jag har besvarat. Frågorna har, på samma sätt som i Maria Kornevik Jakobssons interpellation, beskrivit situationen för ensamstående föräldrar när de av olika orsaker inte kan ta hand om sina barn. Jag har redogjort för att ensamstående föräldrars situation är en fråga som är angelägen i regeringens arbete, och jag anser att denna grupp behöver stöd från stat och samhälle.

Ensamstående föräldrars situation ser olika ut, och det kan finnas behov av hjälp och stöd när föräldrarna av olika anledningar inte kan ta hand om sina barn. För att kunna ta ställning till om ett regelsystem inte fungerar som det är tänkt är det viktigt att ha ett bra och korrekt underlag. Därför bereder regeringen de förslag som Föräldraförsäkringsutredningen har lämnat avseende ensamstående föräldrars situation.

Anf. 27 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c):

Herr talman! Jag vill verkligen tacka socialminister Göran Hägglund för svaret. Han får ånyo stå här i kammaren och svara på en interpellation ställd av mig i den här frågan, även om den inte är riktigt likadan.

Trots att föräldrapenningen i grunden är en bra försäkring kan den med lite mer flexibilitet bli ännu bättre. Föräldraförsäkringen är, som de

flesta vet, till för att barnen ska få en lugn och trygg start i livet tillsammans med de personer som står barnet nära, som förstas oftast är mamman och pappan.

I vissa fall blir försäkringssystemet så fyrkantigt att det blir till ett hinder för barnets och familjens bästa. Vi människor gör nämligen inte alltid så som systemet förväntar sig.

Herr talman! Livet kommer ibland lite emellan. Som ett exempel kan jag återigen nämna de två unga mammorna, som båda var i 15–16-årsåldern när deras bebisar föddes. De båda unga mammorna behövde gå färdigt grundskolan, så att de kunde möta framtiden som mammor och föräldrar på allra bästa sätt. De små nyfödda barnen behövde förstås all trygghet och värme och kärlek för sin utveckling.

De båda unga mammornas mammor, alltså mormödrarna, skulle vilja lösa situationen på det för dem allra bästa sättet. Det var att de skulle vara hemma och ta ansvaret, både för dottern som var skolpliktig och för det lilla barnbarnet.

Det är just här som flexibiliteten skulle vara bra, för det är i det här fallet helt rimligt att mormor får överta föräldrapenningen så att den unga mamman, som faktiskt fortfarande är skolpliktig, lugnt kan gå till skolan, och det lilla barnet får vara hemma i trygghet tillsammans med någon som står barnet väldigt nära. Och som mormor kan jag berätta för socialministern och för talmannen att man står väldigt nära!

Men här säger Försäkringskassan nej och hänvisar till gällande regler. Jag har i nästan hela mitt yrkesverksamma liv arbetat med barn och familjer där det från början inte riktigt har gått så som vi önskar att det ska vara. Det har varit jättemycket sorg, det har varit mycket arbete för familjerna och för barnen ända upp i vuxen ålder. Ibland förs det till och med vidare till de egna barnen. Dessutom vet vi alla att det kostar en gigantiskt stor summa pengar. Så det blir alltid bäst att göra rätt från början!

Anf. 28 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Syftet med föräldrapenningen är att ge föräldrarna möjlighet att under en ganska lång tid med ersättning från försäkringen vara tillsammans med sina barn. Det var själva utgångspunkten för föräldraförsäkringen – att skapa en tillvaro som är så trygg som möjligt för barnen under den första viktiga tiden. Detta har självklart också ett väldigt stort värde för en nybliven förälder. Därför har naturligtvis en grundförutsättning och ett krav varit att det är föräldern som vårdar barnet när man tar ut föräldrapenningen. Det är själva förutsättningen för den ersättning vi har.

När man då funderar kring om det skulle gå att utöka möjligheterna och använda föräldraförsäkringen på ett mer flexibelt sätt tror jag att de allra flesta i förstone säger att det låter som en bra och klok idé. Men jag tror att det är viktigt att man tänker igenom konsekvenserna väldigt noggrant.

För det första är det naturligtvis så att vi i många olika sammanhang är nogga med att betona att föräldrarna är oersättliga för barnen, att föräldrarna har en ovärderlig betydelse för barnen och att det är väldigt viktigt att föräldrar får möjligheten att genom föräldraförsäkringen ta hand om sina barn under den första tiden.

*Svar på
interpellationer*

Vad får det då för konsekvenser om man ändrar på regelverket och säger att ersättningen i stället kan tas ut av en viss annan krets eller, om man väljer den vägen, av vem som helst som så att säga ersätter föräldern och får föräldrapenningen i stället? Det bör man tänka igenom väldigt noggrant.

För det andra, något mindre viktigt kanske, måste man naturligtvis fundera över konsekvenserna på arbetsmarknaden. Är det så att accep-tansen för föräldrars frånvaro i samband med barns födelse och sjukdom påverkas negativt?

Man kan tycka att regelverket i dag är för fyrkantigt, som Maria Kor-nevik Jakobsson uttrycker det. Vi kan självklart inte, och det gjorde hel-ler inte Maria Kornevik Jakobsson, ställa Försäkringskassan till ansvar för detta. De följer förstås det regelverk som vi politiskt har beslutat om, och nuvarande regler medger inte något annat än att det är föräldern som tar ut ersättningen.

Men vi har en utredning som heter *Reformerad föräldraförsäkring* som identifierade den här typen av situationer och pekade på att man skulle kunna genomföra förändringar om man så önskade. Man föreslog en helt ny ersättningsform för hjälp och ersättning när ensamstående föräldrar blir sjuka. Det handlar alltså om att kunna överlåta föräldrapen-ningen när man blir sjuk, och många av frågorna har handlat om det. I det här fallet handlar det om väldigt unga föräldrar, unga mammor, som kan ha önskemål om att slutföra sin utbildning innan de tar ut någon föräldraförsäkring och dessförinnan kanske de skulle vilja överlåta den till sin egen förälder.

Men jag vill i dag inte ge något besked om att vi kommer att ändra reglerna. Vi bereder frågan för att ha ett så bra beslutsunderlag som möj-ligt innan vi tar slutlig ställning.

Anf. 29 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c):

Herr talman! Jag håller helt med socialministern om att vi noga ska tänka över detta, för det är inte meningen att vi ska bygga ett nytt system som blir ännu mer till förfång för barnen. Vi ska inte heller ta ifrån för-äldrarna föräldradagarna – absolut inte! Det är också oerhört viktigt att man *om* man ska göra en förändring i så fall pekar på att det kan göras en individuell prövning. Själva konceptet föräldraförsäkring är bra precis som det är just nu. Men det är när det kommer någonting annat, någon-ting som vi inte har tänkt på. Det är då vi behöver förändra.

Jag tänker vidga exemplen på när föräldraförsäkringsreglerna behö-ver tänjas på. Det gäller pappor med funktionsnedsättning och är bekant från medierna sedan ett tag. Dessa pappor vill förstås också ta ut föräld-radagar för att kunna vara tillsammans med sina barn. De båda papporna som det talades om behövde stöd och hjälp för att klara det dagliga. Till sin hjälp hade de personliga assistenter. I det ena fallet var det mamman, tillika sambon, som var personlig assistent. Då slår systemet till igen, för båda föräldrarna får inte vara hemma samtidigt. Det är förmodligen helt logiskt, och det är så det ska vara i de allra flesta fall. Men vi har inte tänkt på en pappa med funktionsnedsättning.

Vi ska alltid ha barnets bästa för ögonen. Så hoppas jag att det är i de allra flesta fall. Då blir ju mamman den bästa assistenten, för hur blir det – om man spekulerar lite – med olika assistenter som kommer och går?

Hur blir anknytningen mellan pappan och barnet? Bli mamma arbetslös om hon inte kan vara med? Kan barnet känna trygghet?

Samma situation kan förstås uppstå om det är mamma som har funktionshinder, men just i de fall som uppmärksammades av medierna var det pappor som satte ord på att det också var ett system som inte gynnade dem och som alltså tog ifrån dem en rättighet som vi alla andra har.

Anf. 30 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Jag vill först påminna om ytterligare saker som regeringen planerar och förbereder. En sådan sak är en utredning som ska utreda bidrag med mera som påverkar barn till särlevande föräldrar.

Barn till föräldrar som har valt att gå skilda vägar är ofta ekonomiskt och socialt utsatta, och det finns ett behov av att ta ett större grepp om de bidrag och regler som påverkar möjligheterna till en väl fungerande försörjning av och omsorg om dessa barn.

Sedan gäller det att fundera: Det finns barn till föräldrar som är verkligt ensamma i meningen att de över huvud taget inte har något nätverk omkring sig. Det är självklart att de inte har någon nytta av den lösning som vi nu resonerar om, utan detta behöver vi se på i ett större sammanhang.

Som jag har sagt tidigare bereder alltså regeringen de förslag som Föräldraförsäkringsutredningen har lämnat när det gäller ensamstående föräldrars situation i syfte att hitta en avvägning som är klok. Jag kan i dag inte säga om vi kommer att landa i att gå på den lösning som Maria Kornevik Jakobsson förordar eller om vi kommer att välja någon annan.

Det som följer av en individuell prövning är förstås att de myndigheter som ska göra denna prövning behöver ha väldigt tydliga riktlinjer för hur det ska fungera så att det inte blir godtyckligt eller bara ett resultat av tyckande av enskilda tjänstemän. Man måste i så fall ha ett regelverk som ändå blir någorlunda fyrkantigt där man talar om i vilka sammanhang detta ska kunna gälla. Annars riskerar man naturligtvis en situation där det ursprungliga syftet med föräldraförsäkringen blir förfelat och inte kan uppfyllas. Syftet är ju att ge föräldrar en möjlighet att ägna tid åt sina barn när de är nyfödda och under det första året. Om föräldraförsäkringen i stället skulle övergå till att bli ett allmänt stöd till vem som helst som vill ta hand om ett barn får vi någonting annat än det som var den ursprungliga tanken, och det kanske inte någon av oss önskar.

Det gäller verkligen att vara noggrann i det här. Jag är glad att Maria Kornevik Jakobsson stryker under betydelsen av att vi gör en väldigt noggrann beredning i det här sammanhanget.

Anf. 31 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c):

Herr talman! Det gäller precis det som socialministern sätter ord på, att det är viktigt att ett litet barn oavsett i vilken familj man blir född har möjligheter att utvecklas och bli den person som man är tänkt att bli.

Sedan måste jag ändå lite kommentera "vem som helst". Det är två specifika fall med unga mammor som också har uppmärksammats i medierna, och det är därför det är lätt att prata om dem här. Det löstes i det ena fallet med mormor. Och mormor är inte vem som helst, vill jag säga igen, herr talman, utan det är en person som står mycket nära barnet. Den

person som ska ta hand om barnet är också någon som är beredd att göra allt det som en förälder är beredd att göra och har också en stark bindning till barnet.

Hur löste det sig då med de här flickorna? Jo, den ena flickans mamma hade det så bra att hon kunde vara hemma. Hon slutade sitt arbete, så hon är arbetslös och är hemma och tar hand om det lilla barnet. Den andra flickans mamma kunde inte vara hemma, för hon var ensamstående och måste gå till sitt arbete. Flickan fick sluta skolan och vara hemma med sitt barn. För barnet är det kanske inte så speciellt dåligt i dag, men flickan med babyn får alltså börja sitt liv med att gå på socialbidrag, fast det skulle ha kunnat lösas när mamman ville detta och när barnet är så litet.

När jag läste igenom Försäkringskassans regler såg jag dessutom att det är den som bor ihop med mamman som har rätt att ta ut föräldraersättning.

Herr talman! Jag vill i alla fall tacka socialministern och regeringen för att man ser över det här, och jag hoppas givetvis att det blir något bra. Jag vill också tacka för att regeringen har hört samhällets signaler när det gäller denna och andra frågor. Det känns bra att vi äntligen ser att människor i vårt samhälle börjar kunna forma sina liv på det sätt som är bäst för dem. Framför allt är det mycket bra inte bara för det enskilda barnet utan för hela samhället att vi tar detta på allvar och ser till barnets bästa först. Det är inte lätt, herr talman, att trycka ned en rund boll i ett fyrkantigt hål.

Anf. 32 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd):

Herr talman! Ett alternativ som Maria Kornevik Jakobsson beskriver när det gäller unga föräldrar är förstås att man gör ett studieuppehåll under något år. Då har man i regel bekymmer med försörjningen, eftersom man inte har några inkomster eller upparbetad SGI och inte någon högre nivå på föräldraersättningen. Men man har ändå föräldraersättningens grundnivå. Likafullt kan det naturligtvis vara knapert att leva på detta. Möjligen kan det vara ett alternativ för en del.

Min beskrivning av "vem som helst" handlar mer om att man när man funderar på hur man utformar regelverket ska peka ut ganska tydligt vilka det är som kan komma i fråga för att uppbära föräldrapenningen i föräldrarnas ställe. Då blir det lite fyrkantigt. I så fall kan vi säkert hitta nya grupper som borde föras in i regelverket. Alternativet är att ha en fullständig flexibilitet, att ersättningen kan övergå till "vem som helst". Jag ville bara belysa att man står inför en rad svåra avvägningar som måste göras om man ändrar systemet.

Utmaningar är naturligtvis till för att övervinnas. Det gäller att hitta ett regelverk som både ger en möjlighet för den enskilde att hantera en uppkommen situation som inte är planerad och samtidigt säkerställer att det ursprungliga syftet med föräldraförsäkringen kan uppnås, nämligen att möjliggöra för föräldrar att tillbringa tid tillsammans med sina små barn.

Jag vill tacka Maria Kornevik Jakobsson för att hon har väckt den här betydelsefulla diskussionen. Jag är säker på att vi får tillfälle att återkomma i annat sammanhang.

8 § Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen

Talmannen anmälde att följande faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen inkommit och överlämnats till utskott:

2007/08:FPM102 Meddelande om västra Balkan *KOM(2008)127* till utrikesutskottet

2007/08:FPM103 Meddelande om standardisering och innovation *KOM(2008)133* till näringsutskottet

2007/08:FPM104 Gemenskapens agerande inom Internationella Valfångstkommissionen *KOM(2007)821*, *KOM(2007)823* till miljö- och jordbruksutskottet

9 § Förnyad bordläggning

Föredrogs och bordlades åter
Justitieutskottets betänkande 2007/08:JuU20

10 § Bordläggning

Anmäldes och bordlades
Finansutskottets utlåtande
2007/08:FiU27 Vitbok om hypotekslån

Finansutskottets betänkande
2007/08:FiU28 Riksrevisionens årsredovisning

Socialförsäkringsutskottets betänkanden
2007/08:SfU8 Lag om hälso- och sjukvård åt asylsökande m.fl.
2007/08:SfU9 Vårdnadsbidrag – familjepolitisk reform
2007/08:SfU10 Jämställdhetsbonus – familjepolitisk reform
2007/08:SfU11 Åtgärder mot missbruk av tillfällig föräldrapenning

11 § Kammaren åtskildes kl. 10.34.

Förhandlingarna leddes av talmannen.

Vid protokollet

PER PERSSON

1 §	Avsägelse.....	1
2 §	Anmälan om kompletteringsval till justitieutskottet	1
3 §	Anmälan om fördröjda svar på interpellationer.....	1
4 §	Svar på interpellation 2007/08:638 om könsneutralt äktenskap.....	3
	Anf. 1 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	3
	Anf. 2 EVA-LENA JANSSON (s)	4
	Anf. 3 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	5
	Anf. 4 EVA-LENA JANSSON (s)	6
	Anf. 5 LENNART SACRÉDEUS (kd)	6
	Anf. 6 HANS WALLMARK (m).....	8
	Anf. 7 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	8
	Anf. 8 EVA-LENA JANSSON (s).....	9
	Anf. 9 LENNART SACRÉDEUS (kd)	10
	Anf. 10 HANS WALLMARK (m).....	11
	Anf. 11 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	11
5 §	Svar på interpellation 2007/08:661 om länsrätten i Härnösand	12
	Anf. 12 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	12
	Anf. 13 JASENKO OMANOVIC (s).....	13
	Anf. 14 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	13
	Anf. 15 JASENKO OMANOVIC (s).....	14
	Anf. 16 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	15
	Anf. 17 JASENKO OMANOVIC (s).....	16
	Anf. 18 Justitieminister BEATRICE ASK (m)	16
6 §	Svar på interpellation 2007/08:580 om regeringens utbildningspaket för obehöriga lärare	17
	Anf. 19 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp).....	17
	Anf. 20 MATS PERTOFT (mp).....	18
	Anf. 21 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp).....	18
	Anf. 22 MATS PERTOFT (mp).....	19
	Anf. 23 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp).....	20
	Anf. 24 MATS PERTOFT (mp).....	21
	Anf. 25 Statsrådet LARS LEIJONBORG (fp).....	21
7 §	Svar på interpellation 2007/08:639 om en flexibel föräldraförsäkring	22
	Anf. 26 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	22
	Anf. 27 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c)	22
	Anf. 28 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	23
	Anf. 29 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c)	24
	Anf. 30 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	25
	Anf. 31 MARIA KORNEVIK JAKOBSSON (c)	25
	Anf. 32 Socialminister GÖRAN HÄGGLUND (kd).....	26
8 §	Anmälan om inkomna faktapromemorior om förslag från Europeiska kommissionen.....	27

Prot. 2007/08:113	9 § Förnyad bordläggning	27
16 maj	10 § Bordläggning	27
<hr/>	11 § Kammaren åtskildes kl. 10.34.	27

